



Βρυξέλλες, 11 Ιανουαρίου 2022
(OR. en)

5152/22

LIMITE

AGRI 4
AGRIORG 2
WTO 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης: Συμβούλιο

Θέμα: Θέματα γεωργίας που συνδέονται με το εμπόριο
– *Ανταλλαγή απόψεων*

Ενόψει της συνόδου του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 17 Ιανουαρίου 2022, επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες ενημερωτικό έγγραφο που αναμένεται να τις βοηθήσει στην προετοιμασία τους για τη συζήτηση του ανωτέρω σημείου.

Θέματα γεωργίας που συνδέονται με το εμπόριο

1. **Εξήντα χρόνια** μετά την πρώτη εφαρμογή της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ), η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας και ο τρίτος μεγαλύτερος εισαγωγέας αγροδιατροφικών προϊόντων στον κόσμο. Η επιτυχία αυτή συνδέεται σαφώς με την ΚΓΠ, η οποία υποστηρίζει την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, καθώς και την παραγωγή ασφαλών, θρεπτικών και υψηλής ποιότητας προϊόντων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, ενώ ταυτόχρονα προσαρμόζεται συνεχώς για να το επιτύχει με το ελάχιστο δυνατό κόστος και με τον μικρότερο δυνατό βαθμό στρέβλωσης του εμπορίου, διευκολύνοντας έτσι την προσχώρηση της ΕΕ σε διεθνείς αναπτυξιακές δεσμεύσεις, όπως οι πρωτοβουλίες για το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ) και «όλα εκτός από όπλα».
2. Αυτά τα έμμεσα επιτεύγματα της ΚΓΠ στο πεδίο του εμπορίου, σε συνδυασμό με την επιτυχή αντιμετώπιση των πρόσφατων προκλήσεων που συνδέονται με την πανδημία COVID-19 όσον αφορά τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας τροφίμων για τους ευρωπαίους καταναλωτές, κατέδειξαν για άλλη μια φορά, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατα εγκριθείσα μεταρρύθμιση της ΚΓΠ και την κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής στο πλαίσιο της συμφωνίας μεταρρύθμισης (14190/21 ADD 1), τον σημαντικό συμπληρωματικό ρόλο του Συμβουλίου AGRI/FISH και των προπαρασκευαστικών οργάνων του στη διαμόρφωση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ σε θέματα που επηρεάζουν τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν πρόκειται για την προώθηση αμοιβαίως επωφελών λύσεων για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με παράλληλη τήρηση των βασικών προτεραιοτήτων της επισιτιστικής ασφάλειας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, με την ταυτόχρονη υποστήριξη –και όχι υπονόμηση– των διεθνών δεσμεύσεων και των πρωτοβουλιών πολιτικής της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
3. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο AGRI/FISH τόνισε επανειλημμένα ότι, μολονότι η εκπλήρωση των δεσμεύσεων της ΕΕ στο πλαίσιο του διεθνούς συστήματος που βασίζεται σε κανόνες και έναντι των χωρών-εταίρων είναι σημαντική, είναι εξίσου σημαντικό να διαφυλάσσεται η ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα έναντι μέτρων προστατευτισμού που προκύπτουν από εμπορικές διαφορές ή άλλες αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής και να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των εισαγόμενων γεωργικών προϊόντων με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

4. Το Συμβούλιο AGRI/FISH ενημερώθηκε για τις πρόσφατες εξελίξεις σε γεωργικά θέματα σχετικά με το εμπόριο κατά τη σύνοδό του τον Νοέμβριο του 2021. Αξίζει να αναφερθούν οι ακόλουθες εξελίξεις, με παράλληλη ανακεφαλαίωση των προηγούμενων.
5. Οι διαπραγματεύσεις για την πιθανή έκβαση της 12ης υπουργικής διάσκεψης (MC12) του **ΠΟΕ** συνεχίζονται μετά την αναβολή της τον περασμένο Νοέμβριο. Τα τέσσερα κύρια θέματα που εξετάζονται είναι το εμπόριο και η υγεία, οι επιδοτήσεις στον τομέα της αλιείας, η θεσμική μεταρρύθμιση του ΠΟΕ και η γεωργία. Δεν έχει ακόμη καθοριστεί νέα ημερομηνία, αν και η Ινδία ζήτησε τη διοργάνωση εικονικής υπουργικής διάσκεψης για την αντιμετώπιση του ζητήματος της αντίδρασης του ΠΟΕ στην τρέχουσα πανδημία, ιδίως όσον αφορά τη συνιστώσα της διανοητικής ιδιοκτησίας (εμπόριο και υγεία). Όσον αφορά το γεωργικό κομμάτι, όλα τα υπό συζήτηση θέματα του Νοεμβρίου παραμένουν στο τραπέζι, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων της διαφάνειας, της εγχώριας στήριξης, του ανταγωνισμού και των περιορισμών στις εξαγωγές, της διατήρησης δημόσιων αποθεμάτων και της πρόσβασης στην αγορά. Ωστόσο, δεδομένων των σημαντικών διαφορών στις θέσεις των μελών του ΠΟΕ, το πιθανότερο παραδοτέο της MC12 παραμένει ένα σύνολο προγραμμάτων εργασίας, τα οποία θα κατευθύνουν τις μελλοντικές διαπραγματεύσεις χωρίς να προδικάζονται τα αποτελέσματα. Οι βελτιώσεις της διαφάνειας θα μπορούσαν να αποτελέσουν μέρος ενός τέτοιου αποτελέσματος, παράλληλα με μια συμφωνία για ένα στοιχείο περιορισμών στις εξαγωγές (κυρίως την πρόταση για το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα), προγράμματα εργασίας για την εγχώρια στήριξη που στρεβλώνει το εμπόριο και, ενδεχομένως, για την πρόσβαση στην αγορά, καθώς και για το ζήτημα της διατήρησης δημόσιων αποθεμάτων. Η επιτυχής έκβαση είναι δυνατή αλλά όχι βέβαιη, κυρίως λόγω των αποκλιουσών θέσεων ορισμένων βασικών μελών του ΠΟΕ. Η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται εποικοδομητικά με άλλα μέλη του ΠΟΕ προκειμένου να αξιοποιήσει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και να αποφύγει την οπισθοδρόμηση στις διαπραγματεύσεις. Παρά την αναβολή της MC12, στις 15 Δεκεμβρίου 2021 δρομολογήθηκε σειρά πλειονομερών πρωτοβουλιών του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένων τριών πρωτοβουλιών για το εμπόριο και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, με τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύτηκε να αυξήσει τον ρόλο του εμπορίου στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος. Η έκκληση του εκτελεστικού αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Dombrovskis, για τη δημιουργία διεθνούς συνασπισμού υπουργών Εμπορίου με σκοπό την προώθηση του εμπορίου πράσινων αγαθών και υπηρεσιών και τη σύγκληση υπουργικής συνόδου το 2022 με θέμα το εμπόριο, το κλίμα και τη βιωσιμότητα συνδέεται με την εν λόγω προσπάθεια.

6. Όσον αφορά την **κατανομή των δασμολογικών ποσοστώσεων του ΠΟΕ** μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το Brexit, ολοκληρώθηκε και υπογράφηκε συμφωνία με την Αυστραλία στις 4 Οκτωβρίου 2021. Η συμφωνία με τη Νέα Ζηλανδία μονογραφήθηκε επίσης λίγο πριν από τα Χριστούγεννα και σύντομα θα υποβληθεί στο Συμβούλιο για επίσημη έγκριση. Δεν υπήρξαν περαιτέρω συγκεκριμένες εξελίξεις στο μέτωπο αυτό.
7. Όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις και διαπραγματεύσεις, σε συνέχεια των αποτελεσμάτων του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας **ΗΠΑ-ΕΕ** και της συνόδου της G20 στη Φλωρεντία, υπογράφηκε σε τεχνικό επίπεδο διοικητική ρύθμιση για τη συνεργασία μεταξύ της ΓΔ AGRI και του Υπουργείου Γεωργίας των ΗΠΑ (USDA) με σκοπό την ανάπτυξη συνεργατικών προσπαθειών για την ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών και την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης σχετικά με τις παγκόσμιες γεωργικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε και οι δύο. Η ρύθμιση αυτή συμπληρώνει τους διαλόγους με άλλους σημαντικούς εταίρους, όπως η Κίνα, η Ιαπωνία, ο Καναδάς και άλλοι, οι οποίοι θα συγκληθούν όλοι το 2022.
8. Όσον αφορά τη ΣΕΣ, οι διαπραγματεύσεις με τη **Νέα Ζηλανδία** προχωρούν ικανοποιητικά, με στόχο την ολοκλήρωσή τους το συντομότερο δυνατόν, αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί. Η Επιτροπή ανέφερε ότι θα χρειαστεί να γίνουν ορισμένες περαιτέρω, αν και περιορισμένες, παραχωρήσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων και προϊόντων βοείου κρέατος —μέσω δασμολογικών ποσοστώσεων— υπό τον όρο ότι θα γίνουν αποδεκτές άλλες επιθετικές θέσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πλέον πρόσφατων αιτημάτων των κρατών μελών σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις. Αυτό θα αποτελέσει μέρος της προσπάθειας να επιτευχθεί τελική συμφωνία κατά τη διάρκεια του τελικού σταδίου που αναμένεται αργότερα το 2022. Η συμφωνία με τη Νέα Ζηλανδία αναμένεται επίσης να περιλαμβάνει πλέον σύγχρονες διατάξεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης αναφοράς στις δεσμεύσεις του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, στα συστήματα τροφίμων και στην καλή μεταχείριση των ζώων ως βασικά στοιχεία της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της εν εξελίξει επανεξέτασης από την Επιτροπή του σχεδίου δράσης 15 σημείων για τα κεφάλαια των ΣΕΣ όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί τον προσεχή Ιούνιο.
9. Στις διαπραγματεύσεις με τη **Χιλή**, οι οποίες μόλις ολοκληρώθηκαν σε τεχνικό επίπεδο, συμπεριλήφθηκε επίσης ρήτρα επανεξέτασης με βάση την επανεξέταση του σχεδίου δράσης 15 σημείων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού. Όσον αφορά τις συμφωνηθείσες διατάξεις για την πρόσβαση στην αγορά γεωργικών προϊόντων και τις γεωγραφικές ενδείξεις στη συμφωνία ΕΕ-Χιλής, οι εν λόγω διατάξεις παρουσιάστηκαν από την Επιτροπή στα κράτη μέλη σε ad hoc τεχνικές συνεδριάσεις στα τέλη του 2021.

10. Εκτός αυτού, οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη ΣΕΣ με την **Ινδία** με βάση την υφιστάμενη διαπραγματευτική εντολή του Συμβουλίου (η οποία θα μπορούσε να αναθεωρηθεί σύμφωνα με τις σχετικές πολιτικές κατευθύνσεις) θα ξεκινήσουν εκ νέου στις αρχές του 2022, παράλληλα με αυτόνομη διαπραγμάτευση για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις. Αντιθέτως, δεν σημειώθηκε αποφασιστική πρόοδος κατά τις πρόσφατες διαπραγματεύσεις με την **Ινδονησία**, ενώ οι διαπραγματεύσεις με την **Αυστραλία** προχωρούν με αργούς ρυθμούς, με τον επόμενο γύρο να πραγματοποιείται την άνοιξη. Η έγκριση των αποτελεσμάτων των διαπραγματεύσεων για τη ΣΕΣ του **Μεξικού** και της **Mercosur** από το Συμβούλιο εξακολουθεί να εκκρεμεί.
11. Όσον αφορά ορισμένα διμερή ζητήματα πρόσβασης στην αγορά, η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να ασκεί πίεση στη **Ρωσία** ώστε να αποσαφηνίσει την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας της για την επισήμανση του οίνου, προκειμένου να μην επηρεαστούν οι γεωγραφικές ενδείξεις της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της «Champagne», στη ρωσική αγορά. Η ρωσική απαγόρευση μεγάλου αριθμού ευρωπαϊκών γεωργικών προϊόντων συνεχίζεται. Η Επιτροπή θα ζητήσει επίσης διαβουλεύσεις με τη Ρωσία στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ σχετικά με τις δασμολογικές ποσοστώσεις στον τομέα της ξυλείας, μετά την πρόσφατη de facto κατάργησή τους από τη Ρωσία, με αποτέλεσμα την αύξηση των εξαγωγικών δασμών στην ξυλεία που εφαρμόζονται στην ΕΕ. Από την 1η Ιανουαρίου 2022, οι **αρχές της Λευκορωσίας** θέσπισαν επίσης απαγόρευση επιλεγμένων ενωσιακών εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, περιορίζοντας έμμεσα περαιτέρω την πρόσβαση στη ρωσική αγορά, δεδομένου ότι ορισμένα ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα διοχετεύονταν στη Ρωσία μέσω της Λευκορωσίας μετά την απαγόρευση του 2014.
12. Οι εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ προς το **Ηνωμένο Βασίλειο** επέστρεψαν εν τω μεταξύ στα προ του Brexit επίπεδα, ενώ αυτό δεν ισχύει για τις εισαγωγές της ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο. Μένει να διαπιστωθεί ο αντίκτυπος της νέας τελωνειακής διαδικασίας στις εξαγωγές της ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο, η εφαρμογή, το 2022, των πλήρων ελέγχων υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών προτύπων (SPS) και των συμφωνιών του Ηνωμένου Βασιλείου με άλλους εμπορικούς εταίρους, όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία, οι οποίες περιλαμβάνουν σημαντικές παραχωρήσεις πρόσβασης στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου για τα γεωργικά προϊόντα των εν λόγω χωρών. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή συμμετέχει σε εντατικές συνομιλίες με το Ηνωμένο Βασίλειο για τον προσδιορισμό από κοινού συμφωνημένων μακροπρόθεσμων λύσεων σε σχέση με την εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την Ιρλανδία και τη Βόρεια Ιρλανδία, χωρίς ωστόσο να αρχίσει επαναδιαπραγμάτευση των διατάξεων του ούτε να θέσει σε κίνδυνο τον κύριο πολιτικό του στόχο. Έχουν επίσης αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τις σχέσεις με το Γιβραλτάρ.

13. Τέλος, οι εργασίες της Επιτροπής προχωρούν όσον αφορά την έκθεση που ζήτησαν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την έγκριση των προτάσεων μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, σχετικά με την αξιολόγηση «του σκεπτικού και της νομικής σκοπιμότητας της εφαρμογής των υγειονομικών και περιβαλλοντικών προτύπων της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων, καθώς και των διαδικασιών και των μεθόδων παραγωγής) στα εισαγόμενα γεωργικά και αγροδιατροφικά προϊόντα, καθώς και σχετικά με τον προσδιορισμό συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για τη διασφάλιση μεγαλύτερης συνέπειας στην εφαρμογή τους σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ». Η Επιτροπή δήλωσε ότι είναι έτοιμη να παρουσιάσει ορισμένα προκαταρκτικά πορίσματα κατά το πρώτο τρίμηνο της γαλλικής Προεδρίας. Η τελική έκθεση αναμένεται να είναι έτοιμη τον Ιούνιο.

Καταληκτικές παρατηρήσεις

14. Λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων αυτών, θα ήταν σκόπιμο το Συμβούλιο να διεξαγάγει, με την ευκαιρία της πρώτης συνόδου του το 2022, συζήτηση σχετικά με την κατεύθυνση των εμπορικών σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες στον τομέα της γεωργίας, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο.
15. Δεδομένης της πρόσφατης έγκρισης της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ με σημαντικά ενισχυμένα διαπιστευτήρια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και το περιβάλλον, οι υπουργοί θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την ευκαιρία αυτή για να σχολιάσουν την τρέχουσα κατάσταση των διμερών και πολυμερών διαπραγματεύσεων και άλλων πρωτοβουλιών της Ένωσης όσον αφορά, ειδικότερα, την περαιτέρω προώθηση της Ατζέντας 2030 και της διεθνούς βιώσιμης ανάπτυξης, αποφεύγοντας παράλληλα τη συγκριτική μειονεξία των ευρωπαϊών παραγωγών και προωθώντας το ευρωπαϊκό μοντέλο παραγωγής, εξάγοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την επιτυχία της ΚΓΠ.